

טפלים לבגד, ומעתה, אם יצא בשבת בבגד שיש בו חוטי ציצית רק בשלש כנפותיו, לרבי ישמעאל איננו חייב חטאת כי קיים מצוה גם באופן זה, ולתנא קמא לא קיים מצוה כלל משום שאין חוטי ציצית בכל ארבעת הכנפות, וחייב חטאת, כדין מוציא בשבת.

אמר רב שישא בריה דרב אידי: האי מאן דבצריה לגלימיה שחתך באחת מן הקרנות חתיכה שנראית פגימה, ונראה כשתי קרנות, לא עבד ולא כלום לפטרה מהציצית והבגד חייב עדיין בציצית, כי שוייה לבגד טלית בעלת חמש כנפות, וההלכה היא שבעלת חמש כנפיים⁽⁵⁶⁾ חייבת בציצית.

אמר רב משרשיא: האי מאן דציריה לגלימיה שכפל טליתו ותלה את חוטי הציצית בקרנות הכפל, לא עבד ולא כלום. לא קיים מצות ציצית, שעכשיו חוטי הציצית אינם בקרנות, אלא באמצע הבגד שעל ידי כפילת הבגד לא פקע שם קרנות מהקרנות [ואף על גב שהדביק את הבגד אחרי שכפל], **מאי טעמא?** משום דכמאן דשרייה

מאי בינייהו: **טלית בעלת חמש כנפות איכא בינייהו.** שאם חתך קרן אחת באלכסון, ונעשתה שתי קרנים, חייב בגד זה בציצית [כמבואר לקמן דף מ"ג], ולמדים זאת מרבי "אשר תכסה בה".

ומעתה לתנא קמא שאמר שכל הארבע מצוה אחת הן, הרי זוהי צורת המצוה, ולפיכך הריבוי הוא שגם בגד של חמש כנפות הוא בגד המחוייב בציצית, אך יש ליתן בו רק ארבע ציציות שהן מצוה אחת וזוהי צורתה. ולרבי ישמעאל חייב בגד זה בחמש ציציות משום שלדעתו הטלת ציצית בכל כנף היא מצוה בפני עצמה.

רבינא אמר לתרץ קושיית הגמ' מאי בינייהו: **דרב הונא איכא בינייהו, דאמר רב הונא: היוצא בטלית שאינה מצויצת כהלכתה בשבת חייב חטאת.** שאם יצא בטלית שיש בה חוטי ציצית אך אינה מצויצת כהלכתה ואין מקיים את מצות ציצית מחמת שאין בה מספיק חוטים, הרי הוא עובר על איסור הוצאה בשבת משום שחוטי הציצית באופן זה הם משוי ואינם

וכן בדברי הגמ' לעיל שהנפקא מינא בין תנא קמא לרבי ישמעאל הוא בטלית בעלת חמש. גם שם פירש לא כמו רש"י. אלא מבאר שלדעת תנא קמא [שהלכה כמותה] בעלת ה' פטורה מציצית. ולרבי ישמעאל חייבת.

והקרבן אורה בזבחים ביאר את כוונתו. שלתנא קמא שאי אפשר להטיל ציצית בכנף החמישית [כמבואר כאן בסוגיא] לכן פטור לגמרי מאחר ואינו יכול להטיל בכולן. אך לרבי ישמעאל שמטיל גם בחמישית [כמבואר כאן בסוגיא] שוב שייך לחייב טלית בת ה' כנפות בציצית.

ציצית. אך לרבי ישמעאל שכל אחת מצווה לחוד חייב על כל פנים לעשות שלש, ורק את הרביעית שאין לו פטור משום אונס.

56. זוהי דעת רש"י. אך בהגהות מיימונית (פ"ג מהלכות ציצית אות ב') הביא דעת רבי אליעזר ממיץ (ספר יראים) שפירש להיפך. ששויה טלית בעלת חמש כנפות ופטורה מציצית. ובזבחים (יח:;) מביאה הגמ' בזה מחלוקת הברייתות אם בעלת חמש כנפות חייבת בציצית. ופוסק הרא"מ כאותה ברייתא הפוטרת טלית בעלת חמש כנפות מציצית.